

Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/212)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Say ı: 71 - 32, 6/296

27 . I . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki 3944 sayılı kanunun 2 ve 7 nci maddeleriyle bu kanuna bağlı (1) sayılı kadro cetvelinin değiştirilmesi hakkında Gümrük ve İnhisarlar Vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 . I . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler

1 - 3944 sayılı kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi sebepleri:

Kanunun bu maddesiyle vazifeye alınacak muhafaza memurları için 1,64 boy kabul edilmiş ise de bu meyanda kadın yolcuların aranması için de kullanılmak üzere vazifeye alınmaları zaruri olan kadın muhafaza memurları bu boy tahdidi dolayısıyla vazifeye alınmamaktadırlar. Esasen bu boyda kadın memur bulunmasına imkân olmayacağı cihetle vazifeye alınacak kadın muhafaza memurlarında bu boy haddinin aranmaması zaruri görülmüştür.

2-3944 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesi sebepleri:

Kanunun bu maddesiyle sivil kıyafetle vazifelendirilecek muhafaza memurları ile mıntaka ve kısım âmirlerine senede maktuan (50) şer lira elbise bedeli verilmesi kabul edilmiş ise de giyim eşyası fiyatlarının günden güne âzami bir yükseliş göstermesi hasebiyle memurlara senelik giyim ihtiyaçlarını temin için verilmekte olan bu para ile hazır bir takım elbise dahi tedarik edemedikleri ve hattâ elbiseden gayrı geri kalan ayakkabı, palto ve şapka gibi ihtiyaçlarını hiç temin edemiyerek dolayısıyla mağdur oldukları anlaşıldığından 50 liralık haddin bugünkü şartlara uygun bir şekilde bir miktar tezyidi düşünülmüş fakat bunun ileride yine piyasa değişmeleri dolayısıyla arttırılmasına lüzum olacağı ve tekraren kanun teklif etmek lâzım geleceği düşüncesiyle aynı hakkı haiz diğer resmî elbise giyen muhafaza sınıfı memurları için bir evvelki malî yıl içinde satın alınan veya yaptırılan giyim eşyası tutarlarının bu memurlara maktuan elbise bedeli olarak verilmesinin daha doğru olacağı düşünülmüştür.

3-3944 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı kadro cetvelinin değiştirilmesi sebepleri:

A) Muamele sınıfı kadrolarının bugünkü ihtiyaca kifayetsizliği dolayısıyla halen kısım âmirleriyle muhafaza memurlarının bir kısım yardımcı olarak bürolarda çalıştırılmaktadır.

Büro muamelelerinin tedviri ve aynı zamanda vazife ve salâhiyetleri ayrı olan bu iki sınıfı tamamiyle ayırarak işlerin kanuni bir çerçeve içerisinde yürütülmesinin temini maksadiyle 75 memurun muamele kadrosuna alınmaları zaruri görülmüştür.

B) Terfi müddetlerini doldurduğu halde kadronun müsaadesizliğinden terfileri yapılamıyan muhafaza ve muamele memurlarının terfi ettirilmeleri için 3944 sayılı teşkilât kanuniyle verilen 10 lira maaşlı muhafaza memuru kadrosunda halen münhal bulunan 34 muhafaza memuru kadrosu düşülerek bunlardan artan tahsisatla bir kısım dereceler yükseltilmiştir.

Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

G. ve İ. Encümeni

Esas No. 1/212

Karar No. 8

21. III. 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki 3944 sayılı kanunun 2 ve 7 nci maddeleriyle bu kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılmasına dair Gümrük ve İnhisarlar Vekilligince hazırlanarak 27 ikincikânun 1944 tarih ve 71-32 sayılı Başvekillik tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâ-yihası Encümenimizde Gümrük ve İnhisarlar, Maliye Vekillikleri mümessilleri hazır bulundukları halde konuşuldu.

Verilen izahattan ve mucip sebepler mazbatasından anlaşıldığına göre:

3944 sayılı kanunun ikinci maddesinde vazifeye alınacak muhafaza memurlarının 1.64 boyunda olması hakkında mevcut kayıt kadın muhafaza memuru tedarikini güçleştirmekte olduğundan bu boy haddinin kadın memurlardan aranmaması için maddede değişiklik yapılmasına lüzum hâsıl olmuştur. Encümenimiz kadın yoleuların aranmasında kullanılacak kadın memur bulunabilmesine imkân vermek üzere bu değiştirme teklifini yerinde bulmuş, lâ-yihanın birinci maddesini Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul etmiştir.

3944 sayılı kanunun 7 nci maddesinde yapılması istenen değişikliğe gelince:

Bu madde sivil kıyafetle vazifelendirilen muhafaza memurlarıyla kısm ve mıntaka âmirlerine verilecek elbise bedelini senede maktuan elli lira olarak tesbit etmiştir. Giyim eşyası fiyatlarının çok yükselmiş olması bu miktarın bugünkü şartlara uygun bir şekilde arttırılmasını zaruri kılmaktadır.

Encümenimiz bu zarureti takdir ile maddede

değişiklik yapılmasını kabul etmekle beraber sivil kıyafetle vazifelendirilecek memurlara maktuan verilmesi icabeden miktar üzerinde uzun müzakerelerde bulunmuştur. Neticede :

a) Bu memurlara verilecek elbisenin muhafaza komutanlığınca tedariki ve ayniyat olarak verilmesi tatbikatta güç ve imkânsız görülmüştür.

b) Maktuan elbise bedeli olan 50 liranın, meselâ 90 veya 100 liraya çıkarılması Teşkilât kanununda sık sık değişmelere yol açacağı düşüncesiyle itibara alınmıştır.

c) Maktuan verilecek elbise bedelinin; muhafaza memurlarına bir evvelki malî yıl içinde satın alınan veya yaptırılan resmî elbise tutarından ibaret olmasını veyahut aynı yıl rayici ile bu tutara muadil bir miktar olarak tesbitini de Encümen ekseriyeti maksat ve ihtiyaca uygun bulmamıştır. Filhakika giyim eşyası fiyatlarının günden güne yükselmesi karşısında bir yıl önceki fiyatları değişmez esas olarak almakta isabet olmasa gerektir. Bundan başka teknil muhafaza memurları için bir biçimde ve aynı kumaştan olmak üzere ağır eksiltme ile toptan yaptırılacak elbise, ayakkabı ve kasketin tutarı ile sahibinin hüviyetini ifşa etmeyecek bir kat sivil elbise, ayakkabı, şapka, boyunbağı, gömlek ve saire tedarik edilemeyeceği şüphesizdir.

d) Maktuan verilecek elbise bedelinin resmî muhafaza sınıfı memurları yıllık elbise tutarından aşağı olmamak üzere Genel komutanlığınca tesbiti ekseriyetle muvafık görülerek Hükümetin teklif ettiği tadil maddesi buna göre

değiştirilmiştir.

Muhafaza kısmından 75 memurun muamele kadrosuna alınmalarını temin için 3944 sayılı kanuna bağlı 1 sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki 3 nci madde ile müddetlerini doldurmuş bazı memurların terfilerine imkân vermek üzere münhal 34 muhafaza memurluğu kadrosunun düşürülmesine ve bu maksatla 1943 malî yılında mevkuft tutulacak (L) cetvelinin değiştirilmesine dair muvakkat madde eynen kabul edilmiştir.

Havalesi uyarınca Bütçe Encümenine gön-

derilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

G. ve İn. En. Reisi	M. M.	Kâtip
Mardin	Rize	Seyhan
S. Düzgören	K. Kâmû	Ş. Işçen
Erzurum	Eskişehir	Gaziantep
M. H. Göle	I. Özdamar	C. S. Barlas
Kocaeli	Malatya	Malatya
A. Dikmen	H. Sağırolğu	O Tener
Samsun	Tekirdağ	Tekirdağ
N. Öztuzcu	E. Pekel	N. Trak
Trabzon		
D. Fyiboğlu		

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Mazbata No. 111

Esas No. 1/212

11. VII. 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki 3944 sayılı kanunun 2 ve 7 nci maddeleriyle bu kanuna bağlı bir sayılı kadro cetvelinin değiştirilmesi hakkında Gümrük ve İnhisarlar Vekillîğince hazırlanan ve Başvekâletin 27 ikincikânun 1944 tarih ve 6/296 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliklerinin salâhiyetli memurları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

3944 sayılı kanunun ikinci maddesine göre Gümrük Muhafaza ve muayene memurlarından bazı vasıf ve şartlar aranmaktadır. Bu maddenin tesbit ettiği boyda kadın memur bulunamamakta ve kadın muayene memurları için kanundaki boy haddini muhafazada amelî bir fayda dahi mülâhaza olunmamaktadır.

Encümenimiz de bu kaydın kaldırılmasını yerinde görmüş ve Hükümetçe hazırlanan birinci maddeyi ufak bir tashih dolayısıyla yeniden hazırlamıştır.

Umumî fiyat yükselişleri muvacehesinde muhafaza memurlarına her sene maktuan verilmekte olan 50 lira ile bu memurların elbise temin edilmelerine imkân yoktur. Sivil kıyafetle vazifelendirilecek memurlara elbise bedeli yerine elbise

verilmesi Encümenimizce de yerinde görülerek madde bu maksadı temin edecek şekilde tadil edilmiş ve Devletçe temin edilecek resmî ve sivil elbiseler bedellerinde mühim farklar olmamasını temin edici bir fıkra da ilâve edilmek suretiyle ikinci madde yeniden yazılmıştır.

Lâyihanın muvakkat maddesinde adı geçen ve 1943 malî yılı bütçesine bağlanması istenen cetvele lüzum kalmadığından mezkûr madde ve cetvel lâyihadan çıkarılmıştır.

Üç ve dördüncü maddelerde yapılan değişiklikler şekle aittir.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Rs. V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Tokad	İstanbul
Mezundur.	H. N. Keşmir	F. Öymen
Aydın	Bolu	Diyarbakır
Gl. R. Alpman	Dr. Z. Ülgen	R. Bekit
Edirne	Eskişehir	Giresun
M. N. Gündüzalp	Y. Abadan	A. Sayar
İstanbul	İzmir	Kayseri
H. Kortel	M. Bırsel	F. Baysal
Manisa		Rize
F. Kurdoğlu		T. B. Balta
Samsun		Zonguldak
M. A. Yörüker		H. A. Kuyucak

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gümrük Muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki 3944 sayılı kanunun 2 ve 7 nci maddeleriyle bu kanuna bağlı (1) sayılı kadro cetvelinin değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 3944 sayılı kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

- a) Yaşı 30 dan yukarı olmaması ve bedeni kabiliyeti gedikli erbaş olacaklar hakkındaki hükümlere uygun olması;
- b) Boyu 1,64 den aşağı olmaması (kadın muhafaza memurlarında bu had aranmaz.);
- c) Memurin kanununda yazılı diğer vasıfları haiz olması şarttır.

MADDE 2. — 3944 sayılı kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muhafaza Başmüdür ve müdürleri ile mntaka ve kısım âmirleri ve muhafaza memurları (Gümrük zabıtasıdır) bunlardan Başmüdür ve müdürlerden madası mezun olmadıkları zamanlarda resmî elbise giymeğe mecburdurlar. Bunların silâh ve cepaneleri ile resmî elbiseleri Genel Komutanlıkça temin, şekilleri kararname ile ve miatları Genel Komutanlıkça tesbit olunur. Sivil kıyafetle vazifelendirilecek muhafaza memurları ile kısım ve mntaka âmirlerine senelik giyim ihtiyaçlarını temin için resmî muhafaza sınıfı memurları için bir evvelki malî yıl içinde satın al-

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki 3944 sayılı kanunun 2 ve 7 nci maddeleriyle bu kanuna bağlı (1) sayılı kadro cetvelinin değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 3944 sayılı kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muhafaza başmüdür ve müdürleriyle mntaka ve kısım âmirleri ve muhafaza memurları (Gümrük zabıtasıdır). Bunlardan başmüdür ve müdürlerden maadası mezun olmadıkları zamanlarda resmî elbise giymeğe mecburdurlar. Bunların silâh ve cepaneleri ile resmî elbiseleri genel komutanlıkça temin, şekilleri kararname ile ve miatları genel komutanlıkça tesbit olunur. Sivil kıyafetle vazifelendirilecek muhafaza memurları ile kısım ve mntaka âmirlerine senelik giyim ihtiyaçları için maktuan elbise bedeli verilir. Bu bedel resmî muhafaza sınıfı memurları yıl-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki 3944 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası

MADDE 1. — 3944 sayılı kanunun ikinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Gümrük muhafaza memurluğuna hariçten gireceklerin:

- a) Yaşı otuzdan yukarı olmaması ve bedeni kabiliyeti gedikli erbaş olacaklar hakkındaki hükümlere uygun olması;
- b) Boyu 1,64 ten aşağı olmaması; (Kadın muhafaza memurlarından boy haddi aranmaz);
- e) Memurin kanununda yazılı diğer vasıfları haiz olması şarttır.

MADDE 2. — Aynı kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muhafaza başmüdür ve müdürleriyle mntaka ve kısım âmirleri ve muhafaza memurları (Gümrük zabıtası)dır. Bunlardan başmüdür ve müdürlerden maadası mezun olmadıkları zamanlarda resmî elbise giymeğe mecburdurlar. Bunların silâh ve cepaneleriyle resmî elbiseleri genel komutanlıkça temin ve şekilleri kararname ile ve miatları genel komutanlıkça tesbit olunur.

Sivil kıyafetle vazifelendirilecek muhafaza memurları ile kısım ve mntaka âmirlerine, miatları genel komutanlıkça tâyin edilecek birer sivil elbise verilir. Bu elbiselerin bedelle-

Hü.

nan veya yaptırılan giyim eş-
yalamının tutarları maktuan ve
elbise bedeli olarak verilir. Bu
fiyatlar Genel komutanlıkça tes-
bit edilir.

MADDE 3. — Gümrük Muha-
faza ve muamele sınırı memur-
ları teşkilâtı hakkındaki 3944
sayılı kanuna bağlı (1) sayılı
kadro cetveli bu kanuna bağlı
olduğu gibi değiştirilmiştir:

MUVAKKAT MADDE : Bu
kanuna bağlı (1) sayılı cetvelden
1943 malî yılı zarfında mevkuf
tutulacaklar ilişik (2) sayılı cet-
velde gösterilmiş olup bu cetvel
1943 malî yılı Muvazenci umu-
miye kanununa bağlı (L) cetve-
linin Gümrük ve İnhisarlar Ve-
kâleti Muhafaza Genel komutan-
lığı kısmı yerine konulmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun neş-
ri tarihinden muteberdir.

MADDE 5. — Bu kanun hü-
kümlerini icraya Maliye ve Güm-
rük İnhisarlar Vekilleri memur-
dur.

Bş. V.	Ad. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel
M. M. V.	Da. V.
A. R. Arlunkal	Hilmi Uran
Mf. V.	Ma. V.
Yücel	F. Ağralı
Ha. V.	Na. V.
N. Menemencioğlu	Sirri Day
İk. V.	S. İ. M. V.
Fuad Sirmen	Dr. H. Alataş
G. İ. V.	Zr. V.
Suad H. Üdgüplü	
Mü V.	Ti. V.
A. F. Cebesoy	C. S. Siren

G. İ. E.

lık elbise tutarından aşağı ol-
mamak üzere genel komutan-
lıkça tesbit olunur.

MADDE 3. — Hükümetin 3
neü maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4
neü maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5
nei maddesi aynen kabul edil-
miştir.

B. E.

ri resmî elbise bedellerinden
yukarı olamaz.

MADDE 3. — 3944 sayılı ka-
nuna bağlı 1 sayılı cetvel yeri-
ne bu kanuna bağlı cetvel ko-
nulmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun neş-
ri tarihinden mer'idir.

MADDE 5. — Hükümet tek-
lifinin 5 nei maddesi aynen.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

Günrük Muhafaza Genel Komutanlığı Teşkilâtına dair 3944 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı kadro cetveli aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
5	Muhafaza Başmüdürü	1	80	7	Muamele memuru	1	60
6	» müdürü	1	70	8	» »	4	50
7	» »	4	60	9	» »	8	40
8	» »	2	50	10	» » [1]	14	35
9	Mıntaka âmiri	5	40	11	» » »	20	30
10	» »	10	35	12	» » »	30	30
11	Kısım âmiri	30	30	13	» » »	40	20
12	» »	100	25	14	» » »	35	15
13	Muhafaza memuru	350	20				
14	» »	827	15				
15	» »	460	10				

[1] Lüzumu kadar ayniyat muhasibi, veznedar ve ambar memuru ayrılır.

[1] Sayılı kadro cetvelinden 1943 malî yılında mevkat tutulacak L. cetveli

11	Kısım âmiri	7	30	15	» »	100	10
12	» »	15	25				
13	Muhafaza memuru	15	20			162	
14	» »	25	15				

Bütçe Encümeninin değiştirisine bağlı

CETVEL

5	Muhafaza başmüdürü	1	80	7	Muamele memuru	1	60
6	Muhafaza Müdürü	1	70	8	» »	4	50
7	» »	4	60	10	» » [1]	14	35
8	» »	2	50	11	» » »	20	30
9	Mıntaka âmiri	5	40	12	» » »	30	25
10	» »	10	35	13	» » »	20	30
11	Kısım âmiri	30	30	14	» » »	33	15
12	» »	100	25				
13	Muhafaza memuru	350	20				
14	» »	1287	15				

[1] Lüzumu kadar ayniyat muhasibi, veznedar ve ambar memuru ayrılır.